

*Handläggare:
Rune Ekman*

Landstingsstyrelsen

Yttrande över Landstingsrevisorernas rapport 10/2007 Ökad mångfald och nya driftformer i hälso- och sjukvården – lägesrapportering.

Ärendet

Landstingsstyrelsen har anmodats yttra sig över rubricerade rapport.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att godkänna förvaltningens förslag till yttrande över rapporten Ökad mångfald och nya driftformer i hälso- och sjukvården - lägesrapportering

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen har i det följande begränsat kommentarerna över revisionskontorets rapport till områden där revisionskontoret pekat på brister och problem i hanteringen. Inledningsvis kan konstateras att revisionskontoret i sin sammanfattning bedömt att "uppdragen har planerats, förberetts och genomförts på ett sätt som i huvudsak är i god kontroll".

Planering och förberedelser

Revisionskontoret har i ett avsnitt (4.1.1) om organisation och ansvar påpekat att beslut om modell för avknoppning inklusive principer för värdering vid överlåtelse bör fastställas. Likaså hur hanteringsordningen i landstinget skall se ut. Revisionskontoret noterar också (4.1.2) att riktlinjer för hur anställda får lov att agera vid avknoppnings- och utmaningssituationer saknats, men att sådana tagits fram under hösten 2007.

Förvaltningen kan konstatera att ett beslut om hanteringen av avknoppningar fastställdes av landstingsfullmäktige den 11 mars 2008. Ytterligare preciseringar kan dock komma att behövas. Att formellt fastställda rutiner saknats torde i någon mån kunna förklaras av att avknoppningar sedan tidigare framgångsrikt genomförts i landstinget trots avsaknad av formellt fastställda rutiner.

Nya ersättningssystem

Revisionskontoret noterar (4.1.3) att förändringarna i ersättningssystemen genomförts i hög takt med svårigheter för verksamheterna att anpassa sig till de nya förutsättningarna, men att det åtminstone för allmänpsykiatri funnits en omställningsmodell som begränsat de ekonomiska effekterna på kort sikt.

Förvaltningen har inget att invända mot revisionskontorets synpunkt, men vill samtidigt betona att den höga förändringstakten i mycket är en följd av hur utgångsläget sett ut. Skillnaderna i ersättningsnivå per individ har inom allmänpsykiatri varit ca 40 % mellan högst och lägst ersatt klinik. Inom husläkarverksamheten har också skillnaderna i ersättningsnivå varit oerhört stora och har inte kunnat förklaras av socioekonomiska - eller andra - skilda förutsättningar. Det är tveksamt om de rådande förhållandena var förenliga med hälso- och sjukvårdslagen. Skyndsamma förändringar kan i en sådan situation vara motiverade.

Revisionskontoret tar även upp den mer principiella frågeställningen kring prissättningen i vårdvalssystem, med enhetliga och av landstinget fastställda priser. Tveksamheten gäller hur priser skall fastställas om inte upphandling längre används som ett instrument för prissättningen. Frågeställningen är viktig. Prissättningen inom den basala vården är dock ett relativt begränsat problem. Goda erfarenheter av centralt fastställda enhetspriser för primärvårdens olika delar finns sedan länge från delar av länet. De nationella läkarvårds- och sjukgymnasttaxorna är ytterligare exempel på detta. Vid prissättning av medicintekniskt mer avancerade åtgärder, med successivt förändrade medicinska metoder, material etc, ökar dock problemet i betydelse.

Förberedelsearbetet kring Vårdval Stockholm

Revisionskontoret anser att arbetet med Vårdval Stockholm haft fokus på producent och vårdform snarare än på ökad tillgänglighet och större valfrihet för befolkningen.

Syftet med vårdvalssystemet är att underlätta nyetablering av mottagningar för att öka konkurrensen mellan mottagningarna och därmed förbättra tillgängligheten för patienterna. Det faktum att så många nya mottagningar tillkommit sedan årsskiftet indikerar att syftet med vårdvalssystemet kommer att uppfyllas.

Vården i socioekonomiskt utsatta områden

Revisionskontoret har särskilt behandlat frågan om vårdens utveckling i socioekonomiskt utsatta områden och poängterat vikten av att vara vaksam på utvecklingen.

Efter det att revisionskontorets rapport färdigställts har en första undersökning gjorts av besöksutvecklingen i primärvården. Denna visar på särskilt stor ökning i de socioekonomiskt utsatta områdena. Hur detta påverkar befolkningens värdering av hur husläkarverksamheten fungerar har efter så kort tid däremot ännu inte kunnat avläsas. Detta, liksom effekterna på vårdsystemet i sin helhet, blir viktiga områden för den fortsatta utvärderingen av Vårdval Stockholm.

Mona Boström
Landstingsdirektör

Elisabet Wallin
Chef för utvecklingskansliet